

1927

G O S P O D A R

Št. 5.

Ne kupujte vrednostnih papirjev od agentov.

Agenti, večkrat brezposelni ali delamržni ljudje, hodijo okrog in vsiljujejo ljudem različne vrednostne papirje, zlasti pa obveznice vojne odškodnine, tobačne srečke, češke stavbne srečke in slično. Nalaganje denarja v dobrih papirjih je koristno, ako namreč ljudje denar lahko dolga leta pogrešajo in ako znajo sami papirje upravljati.

Odločno in za vse slučaje pa odsvetujem kupovanje vrednostnih papirjev od agentov. Sedaj se je nabralo že nešteto slučajev, da so bili ljudje od agentov na en ali drug način oškodovani, v več slučajih celo ogoljufani. Izkušnje torej kažejo, da ima agent gotovo dobiček, stranka, ki od agenta kupi, pa gotovo škodo. Naj navedemo v svarilo samo sledeče razloge:

1. Premalo poznate različne papirje, da bi vedeli presoditi, kateri papirji so dobri in zanesljivi, kateri pa ne. Lansko leto so ljudje veliko kupovali češke stavbne srečke, katerih promet je v naši državi prepovedan. Agenti so zaslužili, ljudje so izgubili.

2. Premalo poznate vsakokratne cene (kurze) papirjev, da bi jih mogli kupiti po resnični vrednosti, zlasti ker se je nekaterih polastila špekulacija. Skoro v vseh slučajih nakupa papirjev od agentov se je pokazalo, da so bili papirji preplačani.

3. Običajno kupujete papirje proti plačevanju v mesočnih obrokih, torej na kredit. Pri tem pa ne preračunate, da plačujete za ta kredit 16—20% obresti. Nakup je torej že iz tega razloga neugoden, tudi če bi sicer papir dobil po dnevni borzni ceni.

4. Uprava papirjev vam je premalo poznana in združena s prevelikimi stroški. Ne veste, kdaj zapadejo kuponi. Treba je radi kuponov v mesto, in kar dobite za kupone, je ravno za stroške pota.

5. Ne veste, ali je agent, s katerim imate opraviti zanesljiv ali ne. Banka pa za škodo, ki vam jo povzročil agent, ne jamči. V kamniškem okraju je zaradi prevar agenta bilo oškodovanih za znatno vsoto nad dvajset strank. Tudi pove agent običajno druge pogoje nego so v tiskovinah. Tiskovine pa so navadno v hrvatskem jeziku in jih stranke ne berejo, če jih berejo, jih pa ne razumejo.

6. Najbolj mamijo agenti z velikimi dobitki pri srečkah. Verjetnost za take dobitke pa je zelo majhna.

Nakup vsakršnih papirjev od agentov je torej odsvetovati. Če imate denar, vložite ga v domačo hranilnico in posojilnico. Ta vam je za vsak slučaj potrebe na razpolago in vam nese sigurne obresti. To pa je najboljši dobiček.

Zastoj dobijo blago tisti odjemalci, kateri so kupili pri meni dne 25. februarja na Sv. Petra cesti, dne 26. februarja pa v Šiški. Zglasiti se je dne 14. in 15. marca z blagajniškim listom. **IVAN KOS.**

Ali boste kaj sadili?

Tažko bi našli kako posestvo, kjer bi ne bilo še kaj prostora za sadno drevje. Le pogledajte po svojem in po sosednjih, pa se boste prepričali, da imamo prav. Kakšna škoda takih prostorov, ki bi lahko dajali brez vseh stroškov lepe dohodke! Škoda tudi vsakega leta, ki se zamudi. Čimprej je drevo zasajeno, temprej bo kaj iz njega. Pravzaprav bi bilo treba že poleti pregledati in določiti, kje se bo sadilo prihodnje pomlad. Ker pa malokdo o pravem času misli na to, je skrajni čas, da vsaj zdaj pogleda po sadovnjaku okrog hiše, po polju, ob njivah, po senožetih, ob potih ali kjerkoli je lega in zemlja ugodna. Kdor ima prazne večje prostore, mora posebno hiteti, ako doslej ni ukrenil še ničesar. Torej kar kole na ramo in mero v roke, pa na delo! S koli zaznamujmo mesta, kjer bo stalo drevje, z mero odmerimo razdalje. Le tako je mogoče pravilno vravnati vrste in določiti enake razdalje. Pa ne zastavljati pregosto! Povprečna razdalja za visokodebelne jablane in zlahčne hruške bi bila 10 metrov. V posebnih slučajih bi jo smeli skrajšati na 8 m. Zato bi pa kazalo razmakniti vrste na 12 m.

Za moštne hruške, črešnje in orehe pa komaj zadostuje, ako stoje po 12 m vsakebi. Kadar količite sadovnjak, imejte vedno pred oči obsežnost drevesa, ko bo staro 30 ali 40 let, pa boste gotovo zadeli pravo. Ali pa pogledajte kakšni so sedaj nasadi, ki so bili pregosto zasajeni pred 30 ali 40 leti. Takih svarilnih zgledov nikoder ne manjka. Vrh sega v vrh, spodnje veje hiraajo in se suše. Vrhovi so metlasti, zdravo življenje je le še v tistih vejah, ki so ušle iz gnječe v višavo, vse drugo je polno, nerodovitno. Pomnite, da se sadno drevo le tedaj popolnoma razvije in daje primeren pridelek, ako imajo korenine in vrh na vse strani dovolj prostora.

Ko so mesta določena in s koli označena, tedaj pa le brž nad jame! Zadnji čas je. Čez dva, tri tedne bo treba začeti saditi. Tudi to opravilo je tem uspešnejše, čimprej na pomlad se izvrši. Jame naj bodo en do podrugli meter široke in le okoli 60 cm globoke. Nazadnje pa še k vsaki jami kupček starega gnoja, ali komposta, ali pa vsaj prav dobre vrtno zemlje.

Sedaj pa še nekaj zelo važnega in nujnega! Če hočete saditi, je treba drevja. Kje ga dobiti? Ali boste čakali do pomladi, da ga kupite na sejmu? Nikakor ne! To bi bila največja napaka. Drevje naročite takoj sedaj (sicer je že to jako pozno), iz kake zanesljive drevesnice, ali od Kmetijske družbe ali se priglasite pri podružnici Sadjar in vrtnar. društva, ako je v vašem kraju, da naroči skupno. V vsakem slučaju pa izberite sorte sami, ker sami najbolje veste kakšne so vaše prilike in gospodarske potrebe. Ko izbirate, vzemite v roke seznam jabolk in hrušek, ki so priporočene za naše kraje in ki ga je izdalo Sadjar. In vrtnarsko društvo. Pri izbiri veljaj kot

glavno načelo: Malo sort, pa tiste zanesljive! Če nameravate zasaditi 10 jablan, je najbolje, da izberete eno samo sorto, ali pa kvečkemu dve. Pri 30, 40 jablanah zadostujejo tri sorte, pri 80 štiri, pri 150 pet sort. Za kupčijske namene izbirajte pozna, zimska jabolka. Za oddaljene kraje sodijo sorte, ki nimajo vabljive zunanosti in takoj z drevesa niso užitne. V to svrhu so posebno prikladne hruške moštne. Čim zlahčnejša in čim lepša je sorta, tem bližje doma naj bo in tem boljše zemljo in lego naj ima. Rana jabolka in zlahčne sorte hodijo vpoštev le bolj za domačo uporabo in za okolico, kjer je v bližini sadni trg, kjer se lahko sproti prodaja. Ako poznate kako sorto, ki v vašem kraju posebno dobro uspeva in zanesljivo rodi, sadite jo še vi. Lastna izkušnja je najboljša jamstvo za zanesljivost.

Od pametne izbire je zavisen največkrat ves uspeh novih nasadov. Zato tehtno preudarite, preden se odločite!

Odmera hišno-najemnega davka.

Večina davčnih okr. oblastev je že, ali pa bo v kratkem odmerila hišno-najemni davek za l. 1927 in odmero razgrnila pri županstvih na vpogled davčnim zavezanecem. Oni pa, ki jim je ta davek odmerjen naknadno za prejšnja leta nazaj, dobe posebne zglašilne pole.

Proti odmeri tega davka je prav tako možna pritožba kakor proti drugim davkom. Odmerni izkazi so pri županstvu razgrnjeni na vpogled 15 dni (kar župan ali da pred cerkvijo oklicati in razglašiti tudi na občinski deski), šestnajsti dan pa prične teči prizivni rok, ki traja zopet 15 dni. V tem roku lahko vložijo pritožbo vsi davčni zavezanec, ki jim je bil davek odmerjen za l. 1927. in so zabeleženi v razgrnjenih odmernih zapisnikih, drugim pa, ki so dobili plačilne naloge, teče prizivni rok 15 dni tudi in sicer pričenši z dnem, ki sledi dnevu dostave plačilnega naloga. V istem roku se lahko zahteva tudi naznanitev odmerne podlage, če ni dovkoplačevalcu razvidna iz razgrnjenega odmernega zapisnika ali plačilnega naloga. Prošnjo za odmero predlaga je kolkovati s kolkom za 5 Din, pritožbo pa pa s kolkom za 20 Din.

Ker višino vsote, prejete kot najemščina v letu, ki je za odmero najemnine merodajna (za l. 1927. je leto 1926.) naznani hišni lastnik v hišno najemni napovedi sam in mora njeno istinitost potrditi tudi najemnik s svojim podpisom, bodo pritožbe proti odmerni podlagi, ki je ravno kosmato prejeta vsota najemnine same, redke. Davek znaša 12 odstot. od prejete najemnine, ki se od nje odbijejo zneski za eventualno porabo vrta, električnega toka in pri mebliranih stanovanjih oni za obrabo oprave in perila. K temu davku v odmeri še 70 odstot. edinstveni in 80 odstotni pribitek in bi bil le redek slučaj, da bi se zgodila pri izračunavanju kaka na-

paka. Pač pa bi bilo večkrat možno, da bi oblastvo zaračunalo premajhno vsoto kot odbitek na vrt ali opravo, ali postrežbo in perilo itd. V teh slučajih bi bila pritožba na mestu, ako bi znašal uspeh odpisa več kot kolek za pritožbo. Zato naj vsak, ki se mu zdi, da se mu je zgodila pri odmeri hišne najmarine krivica, povpraša prej raje pri domačem oblastvu, razloži svoje pomisleke uradniku in povedali mu bodo gotovo, ali ima pritožba upanje na uspeh ali ne. Vlagati pritožbo kar tjavendan ni na mestu, ker povzroča samo delo in stroške.

Ker obdavljuje hišnonajemni davek donos iz stvarnega premoženja, hiše, poslopij, zato se nikakor ne dajo upoštevati pri odmeri tega davka razni izdatki za popravilo hiše in temu podobno, ampak je vzeti za odmero celotno najemnino z odbitki, navedenimi že spredaj. Samo taki odbitki so možni. Na to je posebno paziti pri vložitvi pritožbe, ker bi bila pritožba, naperjena proti temu, ker se niso upoštevali izdatki za poslopje, brezpredmetna in brezpogojno zavrnjena. Taki izdatki so upoštevajo le pri odmeri dohodninskega davka, kjer se obdavljuje tudi čisti donos poslopij.

Hišno-najemni davek plačajo izven Ljubljane in nekaj drugih mest samo oni, ki imajo celo poslopje ali del istega oddanega v najem. Izvzeti so le oni, ki imajo v najem dane prostore v hiši kjer sami stanujejo in ima ta hiša najmanj tri stanovanjske prostore. Ti plačajo mesto hišne najemnine hišnorazredni davek po številu stanovanjskih delov. Enako vsi oni, ki nimajo oddanih poslopij ali stanovanj v najem.

Živinska sol in poklajno apno nujno potrebna.

Lanska krma je vsled deževnega vremena in pogostih poplav mnogo manj vredna nego krma iz bolj suhih let. Manjka ji predvsem fosforovokislega apna in drugih rudninskih soli, ker jih je dež izpral pri sušenju. To občutijo živinorejci posebno sodraj v poznih zimskih mesecih in v rani spomladi, ko nimajo več korenstva, da bi ga pokladali. Posledica take krme je navadno kostolomnica pri živini, ki se v teh mesecih prav pogosto pojavlja. Na to smo v »Gospodarju« opozorili živinorejce že v minulem letu in sicer v 42. številu. »Domo-ljubca«.

Da se temu pomanjkanju odpomore, pokladamo s krmo tudi živinsko sol in poklajno apno. Živinska sol je potrebna zaradi prebave in tečnosti krme. Sol namreč pospešuje tek in prebavo ter deloma zvišuje tudi mlečnost. Posebno slabo krmo napravi sol bolj užitno, tečno in ukusno. Poklajno apno nudi pa živini fosforovokislo apno, ki je glavna sestavina kosti. Posebno mlada, breja in mlečna živina mora v krmi dobivati dovolj apna, da more pravilno razvijati svoje okostje.

Povprečno računamo na glavo in dan: pri mlečnih kravah po 3—5 dkg poklajnega apna in 2—3 dkg soli;

pri pujskih in jagetih $\frac{1}{2}$ —1 dkg poklajnega apna in $\frac{1}{2}$ dkg soli;

pri teletih in žrebetih 1—1 $\frac{1}{2}$ dkg poklajnega apna in $\frac{1}{2}$ —1 dkg soli;

pri prasičih in ovcah 1—2 dkg poklajnega apna in $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ dkg soli;

pri konjih 3—4 dkg poklajnega apna in 1—1 $\frac{1}{2}$ dkg soli;

pri kokoših 1—2 dkg poklajnega apna in 1—2 grama soli.

Dodavanje teh snovi krmi je letos nujno potrebno!

Perutninarstvo v Sloveniji.

V večjem delu mariborske oblasti tvori perutninarstvo in predvsem proizvajanje jaje najmočnejši vir dohodkov kmečkega prebivalstva. Poglejmo samo vinorodne okraje, koliko jaje se iz njih izvaja in marsikateri srez dobi več od prodanih jaje nego od prodanega vina. Tako se je na pr. doglalo, da se je leta 1925 iz ormoškega okraja izvozilo približno 40 vagonov jaje, kar pomenja približno vrednost 6 milijonov dinarjev. To je denar, ki je prišel v okraj večinoma iz inozemstva, torej je to ugodnost ne samo za oblast, ampak za celo državo, ker vpliva ugodno na našo trgovsko bilanco. To se vidi tudi pri letnih bilancah, ko so glede vrednosti našega izvoza bila na tretjem mestu jajca.

Če malo premetrimo našo državno gospodarsko politiko, vidimo da se je pospeševanju te panoge posvečalo pravzaprav le malo pažnje. In vendar se v velikem delu manjših gospodarstev dobiva za gospodinjske potrebščine skoraj vse dohodke iz prodaje jaje. Zaradi tega bi bilo treba bolj skrbeti za to panogo in sicer, da se zboljša predvsem nesnost kokoši in drugih, da se goje kokoši, dijih jajca se na svetovnem trgu dobro plačujejo. Tem zahtevam ustreza v veliki meri štajersko plemo, ki se dandanes, deloma tudi z državno pomočjo, že precej hitro širi po štajerskih okrajih. Vendar bo treba skrbeti za odbiro dobrih jajčaric in izbiro petelinov iz najboljših takih gnezd. Na ta način pridemo v malo letih do zboljšanja te naše izvrstne domače pasme, ki se je začela širiti tudi že po ljubljanski oblasti. Gospodarstvo.

Vinski sodi morajo biti vedno polni.

To je eno izmed glavnih načel umnega kletarstva, ki ga pa naši vinogradniki žal premalo vpoštevajo. Posledica te malomarnosti pa je, da se jim vino skisa ali na kak drug način pokvari. Vino potrebuje sicer zrak za zoritev. Vendar ga dobi v zadostni množini skozi doge sode in sicer čiste, brez slabih bakterijev torej nekako filtriranega. Če pa pustimo sod pri vehi prazen, da pride zrak k vinu, se tam naselijo očetne bakterije, ki se razmnožijo in provzročajo očetno kipenje: tako vino se skisa.

Ta pogršek preprečimo stem, da zabranimo dohod zraka k vinu, to je, da držimo sode vedno polne do veha. Ker se pa vino osuši skozi doge, ga vsak mesec nekoliko zmanjka in tako nastane pod veho prazen prostor. Ta prostor moramo dopolniti z istim ali vsaj enakim vinom, kakor je v sodu. Nikdar pa ne jemljimo slabjšega vina ali pa celo pokvarjenega za do-

polnitev sodov, kajti s tem pokvarimo tudi najboljše vino. To napolnjevanje sodov ponavljamo vsak mesec, ob kateri priliki tudi pokašamo vina, če se niso med tem časom kaj pokvarila.

Bog in priroda nam dajo dobro in zdravo vino. Naša dolžnost pa je, da ga z dobrim in umnim ravnanjem ohranimo zdravega in ga pripravimo še bolj okusnega. Če smo ravnali z njim pravilno, tedaj smo si tudi zajamčili dobro in gotovo prodajo tega za Slovenijo tako važnega pridelka. Popravljanje pokvarjenih vin.

Dušičasto ali po plesnobi zaudarjajoče vino se popravi najlaže z »Eponitom« ali »Enokarbonom«. V ta namen se vzame od 5 do 20 gramov enega teh sredstev na 100 litrov vina. Množina se ravna po tem, je-li ima vino močan ali pa bolj šibek duh. Določeno množino sredstva je zmešati v škafu z vinom, ki se potem dobro primeša celokupni množini v sodu. Vino v sodu premešamo še parkrat v dveh dneh s kako palico, ne z železno, in ga nato pustimo v miru. Čez 14 dni do tri tedne se eponit sode in vzame seboj ves neprijeten okus vina, pa tudi premočno barvo. Nato vino pretočimo v čist in zažveplan sod, v katerem se vstali in dozori.

Motno vino, ki je že povreto in ni več sladko, se pa vzlic temu noče očistiti, očistimo ravnotako z eponitom ali enokarbonom. Če je pa motno vino še sladko, tedaj je to znamenje, da še ni popolnoma pokipelo. V tem primeru moramo klet ogreti, da bo dovolj toplo za kipenje.

Zavrelka ali birsa v vinu je najbolj nevarna bolezen, ker napravi vino popolnoma neuporabno. Tej bolezni so podvržena bolj šibka vina, ki niso čista; osobito pa mlada vina, ki so še na drožju. Prvo znamenje te bolezni v vinu je, da se začne motiti, in če poslušas pri vehi na posodi, nekoliko vreti. Vino dobi poseben, neprijeten okus, kakor bi bilo iz gnilega ali kuhanega sadja. Barva v vinu se spremeni; in sicer postanejo bela vina temnorumenata, črna pa temnorjava. S pomočjo beljakovine ali želatine se da barvilo v črnem vinu tako odstraniti, da je podobno temnobarvanemu belemu vinu. Če je bolezen že močno napredovala, izgubi vino vso vinsko dobroto in je popolnoma neužitno.

Denar.

g Službeni kurzi za marec. Finačni minister je za mesec marec določil sledečo službene kurze: Za 1 angleški funt se bo plačevalo 276.20 Din, 1 turška lira 247.30 Din, 1 napoleon 218.80 Din, 1 ameriški dolar 56.80 Din, 1 kanadski dolar 56.40 Din, 1 nizozemski goldinar 22.70 Din, 1 švedska

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

krona 15.15 Din, 1 danska krona 15.13 Din, 1 norveška krona 14.60 Din, 1 nemška marka 13.50 Din, 1 švicarski frank 10.95 1 madžarski pengő 9.95 Din, 1 španska peseta 9.50 Din, 1 avstrijski šiling 8 Din, 1 belgijski belg 7.90 Din, 1 poljski zlatnik 6.30 Din, 1 italijanska lira 2.48 Din, 1 francoski frank 2.235 Din, 1 češkoslovaška krona 1.685 Din, 1 grška dragma 0.73 Din, 1 bolgarski lev 0.41 Din, 1 rumunski lej 0.34 Din.

g Ukinitvev izvozne prepovedi zlata in srebra nea Češkoslovaškem. Češkoslovaška vlada je dovolila prost izvoz zlata, srebra in platine bodisi v surovem stanju ali pa v obliki staroavstrijskega in tujega kovanega denarja. — Pri nas pa je izvoz zlata in srebra strogo zabranjen, kar povzroča stalno iztihotapljenje tega blaga. Umestno bi torej bilo, da bi država ukinitela tozadevno prepoved, obenem pa naložila Narodni banki, da kupuje in plačuje domače zlato in srebro po dnevnih kurzih. S tem bi prenehalo tihotapstvo, na drugi strani pa bi se v Narodni banki zbralo dovolj zlahkne kovine, ki bi tvorila našo zlato denarno podlago.

g Novi srebrni italijanski denar. V Italiji je že v obtoku novi srebrni denar po 5 in 10 lir, ki se po obliki in velikosti prav malo razlikuje od krožečih 1 in 2 lirskih novcev.

Cene.

g Tržišče z žitom. Kupčija s žitom je še vedno bolj mrtva. Odjemalci imajo precejšnje zaloge blaga in krijejo le v redkih slučajih morebitne potrebe. Zaloge moke so precej znatne. — Pri koruzi se je položaj znatno izboljšal, ker nismo navezani samo na izvoz, ampak je tudi domača poraba znatno porasla. Temu je v precejšnji meri vzrok izredno slaba žitna letina pasivnih krajev kakor je Dalmacija, Hercegovina, Lika in Slovenija, ki vsled tarifnih ugodnosti uvažajo velike množine koruze. Pa tudi Vojvodina sama rabi velike množine koruze kot krmo za svojo živino, ki se je v zadnjih letih znatno pomnožila. Cena pšenici na novosadski blagovni borzi je 305—310 Din za 100 kg; cena koruzi pa 170—175 Din franko bačka oziroma sremska nakladna postaja.

g Vinsko tržišče. Na jugoslovanskih vinskih tržiščih so cene prilično čvrste in to zaradi večjih zaključkov na račun Švice in Francije, medtem ko so v Avstriji naše cene predrage. Francozi kupujejo zlasti dalmatinska vina. — V Avstriji cene ne rastejo, ker je kupčija vsled močnega nazadovanja konzuma zelo slaba. Cene se gibljejo med 0.85 do 1.30 šilinga za liter. — Tudi na Madžarskem se opaza padanje konzuma, v zvezi temu so cene čvrste, ker je malo blaga na razpolago. Na Češkoslovaškem so cene čvrste a promet bolj šibek. Lanska vina se plačujejo okrog 6 šK liter. Italija malo prodaja. V Franciji se cene neprestano dvigajo in se plačujejo 8—12 odstotna vina po 190 do 220 frankov za hektoliter.

g Tržišče z lesom. Kupčijske razmere na lesnem trgu so razmeroma še vedno dovolj ugodne. Izvoz mehkega lesa v Italijo, Grčijo, Ogrsko, Španijo in Egipt je zadovoljiv. Hrastovina se izvažava v Francijo, Bel-

gijo, Nemčijo, Nizozemsko in Anglijo. Največ gre ven okrogli les, kar neugodno vpliva na našo domačo industrijo. Proizvajalni stroški so še vedno precej visoki in niso v skladu s padanjem cen lesa v minulem letu. Posebno delavske mezde so ostale skoraj neizpremenjene. Italijanski lesni trg je v zadnjem času nekoliko oživel, vendar so cene še vedno neugodne. Za romunsko lesno industrijo pomeni zadnji dvig leja izredno hud udarec, zato se z napetostjo pričakuje ustalitev leja, ki se namerava izvesti pri kurzu 3 švicarskih frankov za 100 lejev. — Na Francoskem je položaj na lesnem trgu se bo spomladi nekoliko izboljšal.

Razno.

g Ukinitvev carine na čilski soliter. Ministrski svet je končno ukinitel carino na čilski soliter, ki predstavlja eno najvažnejših umetnih gnojil. Naši kmetovalci bodo sprejeli to vest z največjim zadovoljstvom, kajti cena čilskega solitra se bo vsled ukinitve carine znižala za 100—120 Din pri 100 kg. Ta izredno visoka carina je bila čisto fiskalnega značaja, torej samo za povečanje državnih dohodkov, ne da bi morda s tem hotela ščititi kako enakovredno domačo industrijo. In vendar je ravno čilski soliter tisto umetno gnojilo, s katerim se najbolj poveča pridelke naših njiv. Še najbolj pa bodo tega veselili naši hmeljarji, ki v veliki meri uporabljajo to gnojilo za zvišanje pridelkov na hmelju. Posebno pa moramo biti hvaležni g. ministru Kulovcu, ki je izposloval to ugodnost.

g Ukinitvev carine na modro galico in žveple. V kratkem času se je posrečilo g. ministru Kulovcu doseči ukinitvev carine na modro galico in žveple, za kar se je vinogradništvo cele države borilo že nad dve leti. Finančni odbor je že davno sklenil to ukinitvev, vse gospodarske korporacije v državi so pritiskale na vlado, da ugoditi tej nujni potrebi našega vinogradništva, toda vse je bilo zaman. Vlada je ostala gluha za vse prošnje in zahteve milijonov vinogradnikov in ni popustila. Dosegel pa je to ugodnost, četudi po trdih bojih g. minister Kulovec. Naše vinogradništvo pa je nujno potrebovalo te podpore, kajti po zadnjih slabih letinah je zašlo že tako daleč, da ni moglo več niti kriti stroškov za nabavo galice in žvepla in so posamezniki že ponekod začeli sekati trte, ker jih niso mogli več primerno obdelovati. Pomisliti je namreč, da je znašala uvozna carina na galico 12 zlatih dinarjev ali 132 papirnatih dinarjev na 100 kg, kar jo je podražilo za eno petino njene vrednosti. Sedaj jo bodo vinogradniki dobili cenejše za ta znesek. Pomisliti moramo, da potrebuje vinogradništvo v naši državi letno 600—700 vagonov galice in 400—500 vagonov žvepla za škropljenje in žveplanje trt proti peronospori in plesnobi. Zato znaša ta pridobitev precejšnja ugodnost našemu vinarstvu.

g Semnji od 14.—28. marca. Metlika (22. marca); Stari trg p. Črnomlju 18. marca); Dol pri Kamniku (28. marca); Lukovica (26. marca); Mengeš (17. marca); Moravče (20. marca); Motnik (21. marca); Kočevje (20. marca); Škofja Loka (17. marca); Krško (18. marca); Dole pri Litiji (26. mar-

ca); Višnja gora (14. marca); Horjul (26. marca); Ig (20. marca); Grahovo (22. marca); Lož (15. marca); Nadlesk pri Ložu (28. marca); Ziri (23. marca); Brusnice (18. marca); Dobrniče (14. marca); Novo mesto (17. marca); Žužemberk (17. marca); Jesenice na Gor. (19. marca); Zdole (15. marca); Pekel pri Poljčanah (16. marca); Cmurek (17. marca); Podčetrtek (17. marca); Rečica (17. marca); Frankolovo (17. marca); Svečina (17. marca); Poljčane (14. marca); Nova Stifca na Štaj. (18. marca); Rogatec (21. marca); Sv. Jedert (21. marca); Pernovo pr Zalcu (21. marca); Žigerski vrh pri Sevnici (21. marca); Slovenjgradec (26. marca); Teharje (26. marca); Dobova (26. marca). (Za morebitne pomote uredništvo ni odgovorno).

g Zatiranje gosonic in krvnih uši. Občinski predstojniki imajo skrbeti in vse potrebno ukreniti, da bodo posestniki, ozir. zakupniki kulturnih zemljišč očistili vsa sadna in druga drevesa, grmovja (tudi odsekane ali polomljene veje), plotove, zidane vrtno ograje itd. gosoničnih gnezd oziroma njenih zapredkov in jajčec, čim jih opazijo ter da jih sežgo ali na kak drug način uničijo.

Nadalje je posvetiti posebno skrb zatiranju krvne uši na jablanah, ki se je v zadnjih letih po vsej oblasti močno razpasla. Krvna uš se pojavlja na jablanah zlasti v razpokah po deblu in debelejših vejah v velikih naselbinah. Na napadenih debelih in vejah se opaza nekaka bela, bombažu slična prevlaka. Zaradi močnega pojava krvnih uši, ki povzročajo na deblu in vejah oteklino in rane, drevo celabi. Mladice in tanjše veje se zaradi nastalih ran večkrat posuše. Krvno uš zatiramo na ta način, da napadena (okužena) mesta na deblu in vejah ponovno otreemo (drgnemo) s krpami (cunjami), ki jih namočimo v arborinu (dobavlja ga »Chemotechnica« v Ljubljani, Mestni trg 10), v spiritu, raztopini (emulziji) petroleja in mila ali v tobačnem izvlečku itd. Namazana mesta potem po možnosti namažemo še z manj vredno mastjo (koža od slanine), da s tem preprečimo ponovno naselitev uši. Ker se krvna uš večkrat naseli tudi na gornjih koreninah jablan, moramo vsako napadeno drevo plitko odkopati ter uničiti krvne uši tudi na koreninah, ako jih tam opazimo. Oni posestniki, ozir. najemniki pa, ki ne bi hoteli imenovanih škodljivcev na svojih zemljiščih zatirati, se kaznujejo z globo do 200 Din in bodo razen tega primorani, plačati še stroške za zatiranje, ki se bo v takih primerih izvedlo po občinskem uradu. (Z uradnih odredb).

g Licencovanje bikov. V času od 7. marca do konca maja se bo vršilo toletno licencovanje bikov po vseh okrajih mariborske oblasti. Ker je licencovanje bikov najvažnejši posel na polju povzdige živinoreje, je treba zanj zainteresirati tudi širšo javnost. Namen licencovanja je sledeči: Iz celotnega števila bikov se odberejo oni, ki po zunanosti in po poreklu povsem odgovarjajo namenu izboljšanja govedoreje. Samo lastniki teh bikov dobijo dopustnico in s tem dovoljenje, da jih smejo

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

E. & A. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

uporabljati za splošne plemenske svrhe proti primerni odškodnini. Pripušcanje nelicencovanih bikov je prepovedano in se kaznuje z denarno globo 10—250 Din. Zato je potrebno, da prižene vsakdo svojega nad eno leto starega bika v pregled in morebitno licenciranje. Da se olajša onim poštvovalnim kmetovalcem, ki drže dobre plemenske bika, za občo blagostanje prevzeto breme, so določene denarne nagrade. Kot častno priznanje za vzgojevalce najboljših bikov so določene diplome ministrstva za kmetijstvo in pohvalnice velikega župana. Ob priliki licenciranja se bo vršilo povod tudi kratko strokovno predavanje o smernicah za povzdigo živinoreje. Naj se zanimajo za to prireditelji tudi oni gospodarji, ki sami nimajo bika. — Licenciranje se vršijo po podrobnem sporedu, katerega sestavi okrajni odbor, odnosno okrajni glavar. Ta spored se objavi po vseh občinah.

g Zopetna oddaja državnih subvencijskih mirjasev v mariborski oblasti. Ker se je posrečilo zopet zasigurati nekaj sredstev za gornji namen, se bo tekom meseca maja oddalo nekaj državnih subvencijskih mirjasev ob običajnih pogojih. Kdor se za to zanima, naj se prijavi pri okrajnem živinorejskem referentu (uradni veterinar ali ekonom) radi podrobnih informacij. Ondi dobi tudi predpisano tiskovino za prošnjo (Zavesno pismo). Prošnje morajo biti najkasneje do 15. aprila pri okrajnih glavarjih; na poznejše se ne more ozirati.

Meh za smeh.

»No, kako vam kaj gre, gospod Gorec.«
»Slabo, imam že zopet svojo staro nadlogo.« — »Tako, no to pa ni nič kaj veselo. Kdaj pa se je vrnila vaša žena?«

»No Peterček, že veš, kdaj pravimo ljubim, kdaj pa rad imam?« — »O že vem. Očeta in mater imam rad, bombone pa ljubim.«

Vsak začetek je težak. »Ali imate vojaške vaje v bližini,« vpraša gostilničarja neki tujec. »Kakšne vojaške vaje?« — »Saj že pol ure poka venomer tam nekje v gozdu.« — »A, to je pa le naš novi najemnik lova. Ta že od jutra strelja na enega zajca tam okoli.«

»Pomagajte, pomagajte,« je vpil trgovski potnik Zajec, ko ga je napadel lovski pes. »Ali imate divjačino pri sebi,« vpraša lovec, ki je prihitel na vpitje. — »Kaj še, saj sem vendar le trgovski potnik.« — »Čudno, ta pes gre sicer le na divjačino.« — »Mogoče pa pes ve, da se pišem Zajec.«

Profesor pri izpitu na univerzi: »Iz česa sklepati, da je ta mož tukaj alkoholik?«
Študent: »Ker hodi v isto gostilno kakor jaz.«

Dva gostilničarja, ki sta imela svoje hiše v isti ulici, sta si bila od vsega početka velika konkurenta. Eden od teh je dal vse nanovo preurediti ter dal napraviti velikanski napis: »Restavracija pri dveh

svetovnih oblah«. Ne dolgo potem pa je tudi njegov konkurent vse preuredil ter napravil še večjo tablo z napisom: »Velika restavracija pri treh svetovnih oblah«.

Znano je, da so Škoti nesebno skopušni. Neki Škot je bil povabljen na zlato poroko. Povpraševal je znanca, kaj se spodobi, da ob taki priliki daruje zlatima poročencema. Po dolgem premišljevanju mu je prišla rešilna misel in sklenil je, da jima bo dal — zlato ribico.

Strašnja grožnja. Učitelj v meščanski šoli: »Vrančič, ako mi sedaj ne boš pazil, te bom po sklepu šole tu pridržal in povedati mi boš moral imena vseh jugoslovanskih ministrov od leta 1925 dalje.«

Jajce več ko puta ve. Izidor se je šel učiti v Varaždin. Oče ga je spremil na kodvor ter mu pri slovesu dal pismo v roko in pa še en dinar ter mu naročil: »Izidorček, tu imaš pismo, ki je naslovljeno name. Ko boš prišel v Varaždin, kupi za ta dinar znamko ter vrzi pismo v nabiralnik; tako bom vesel, da si srečno prispel v Varaždin.« — Izidorček pa je odgovoril očetu: »Papaček, le spravi dinar zopet v žep. Pismo bom pa oddal v Varaždinu brez znamke, ti pa odkloni prejem pisma, vedel boš vseeno, da sem prišel zdrav v Varaždin.«

Škotska skopost. Dva Škota sta se šla kopat. Eden od njiju pravi: »Staviva en šiling, kdo bo delj časa pod vodo vzdržal.«
»Velja,« pravi drugi, nakar sta se skrila pod vodo. Do danes ju še niso našli.

Ravnatelj kaznilnice obsojenemu knjigovodji: »Tukaj morate delati. Kaj se hočete učiti? Krojaštva, čevljarstva ali plestarstva?« — »Ako vam je vseeno, gospod ravnatelj, bi najraje z blagom okoli potoval.«

Nova natakarica Barba je gospodu županu z omako polila suknjič. Ta je seveda planil po konci, toda v tem je že Barba pričela svoje opravičilo: »Nič zato, gospod župan, saj imamo še dosti zosa v kuhinji.«

Policijski komisar vpraša policista, kake dokaze ima, da je bil aretirani pijan. »Da, pijan je bil, gospod komisar, na vse načine se je prepiral s tramvajskim sprevodnikom.« — »To pa vendar še ni noben dokaz, da je bil pijan.« — »Pač, pač — zakaj nikjer ni bilo nobenega sprevodnika.«

Sumljivo spričevalo. Gospa (novi kuharici): »Ali pa znate tudi res dobro ku-

hati?« — Kuharica: »Kar mojega fanta vojaka si oglejte, kako se je ta zredil, odkar sem bila pri prejšnji gospodi.«

Teško gospodarsko stanje upošteva novo otvorenja trgovina manu-fakturnega biaga

Ljubljanski oblačilni bazar
na Mestnem trgu šte. 6

s svojimi nizkimi cenami

ki omogočajo slehernemu nabavo
nove pomladanske obleke.

„Domoljubov“ Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmet. potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov ozir. obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Kratek klavir poceni
proda
Kat. prosv. društvo v
Škofji Loki.

Ženska ali fant,

ki bi imel veselje do trgovine, se sprejme z nekaj kapitala za družabnika v trgovino mešanega blaga na deželi. Ponudbe na upravo „Domoljuba št. 1663“.

Išče se cerkovnik

za podružnico pri Sv. Lavrencu 3/4 ure nad Bašljem, župnika in občina Predvor nad Kranjem.

Naslove od oglasov in pojsnila do be vpraševalci samo tedaj, ako prilože dopisnico ali znamko za odgovor.

Prvi hlapec in 1 de- kila se sprejmeta na lepo posestvo blizu Ljubljane. Naslove prosim na upravo lista pod 1579.

Slamozreznico, dobro ohranjeno, lahko, kupi Vin- ko Hafner, Godešič 65 Škofja Loka.

Mizarški vajenec se takoj sprejme. Graul Franc, Zg. Siska.

Vuče usnjarske obrti nje se sprejme priden, močan in pošten fant. Ponudbe je poslati pod „Usnjarna št. 1283 na upravo „Domoljuba“.

Mlin z zemljiščem ob stalni vodi se proda. Franc Peterka, Gradišče 28 p. Lukovica.

Cerkovnik išče službe najrajše kje pri župni cerkvi, pa tudi podružnica ni iz- vzeta. Sem oženjen in rokodelc z vsemi dobriimi spričevali. Naslov pove uprava tega lista pod št. 1316.

A. Poženel, mizar. Dol. Logatec sprejme takoj mizarškega vajenca,

ki je že nekoliko zmo- žen, oz. ima veselje za mizarško obrt. Biti mora zdrav, krepak in pošten.

Sprej- **dekia** za polj- me se ska in hišna dela. Plača po dogovoru. Adolf Gale, Zg. Siska 1.

Prodan **hišo in kovačnico** z vsem potrebnim oro- djem. Anton Demšar, Ledina št. 11 p. Ziri.

Kdo je malokrven? Kdo je bled? Kdo ima slabe žilice in vsled tega večkrat glavobol in pomanjkanje spanja? Kdo boleha na želodcu? Kdo nima teka? Tak naj poskusi

„ENERGIN“, železnato kina-vino.

„Energina“, železnato kina-vino čisti, očvrščuje in osvežuje kri, daje zdravo, rdečo barvo ter da izboren tek.

Okusa je dobrega ter ga radi pijo otroci in odrasli. Vsaki steklenici je priloženo točno navodilo o uporabi.

3 velike steklenice za 128 Din ali 6 velikih steklenic za 248 Din in 1 mala zastoj. — Razpošilja po pošti

Laboratorij „ALGA“, Sušak 4

Da je „Energina“ železnato kina vino res dobro zdravilo ter da se o tem prepričate, preberite nižje navedeno zahvalo.

Velesencjeni gospod!

Najtopleje se Vam zahvaljujem za Vaše dobro zdravilo „Energina“, železnato kina-vino. Od l. 1920, ko sem služil v malaričnih krajih, sem oslabil, izgubil sem slast do jedi in malarija me je mučila, dokler nisem začel jemati Vašega zdravila. Preteklo je že nekoliko mesecov, da ne čutim malarije, imam izboren tek in se jako dobro počutim. Isto so poskušali moji prijatelji in je vsem koristilo. Naročam še 6 steklenic za moje sosede, pa Vam bom poročal o uspehu. O dobroti Vašega zdravila pripovedujejo v celi okolici. Spoštovanjem

Anton Šimlč, kmet, Plavna, Baška.